

СИРИЈУС

Elektronski časopis "Sirijus", ISSN: 2217-6993, ONLINE adresa: www.mason.org.rs, Urednik: Č.V.
Izlazi tromesečno (4 broja godišnje). Prvi broj izašao 1. jula 2009 godine. e-mail: info@mason.org.rs

Srdačan pozdrav našim dragim čitaocima.

U ovom broju nastavljamo praksu objavljivanja istog rada u dve verzije: na srpskom i na engleskom jeziku. Imate priliku da se upoznate sa radom našeg brata M.S. koji privremeno boravi u Parizu, gde je na stručnom usavršavanju iz oblasti medicine. On se pozabavio vrlo interesantnom i uvek aktuelnom temom društvene angažovanosti masona.

Ni ostali radovi nisu ništa manje kvalitetni, naprotiv. Ovoga puta Sirijus je popunjen radovima braće iz lože "Đorđe Vajfert" iz Beograda i "Timakum" iz Knjaževca. Nadamo se da će braća iz drugih loža ubuduće aktivnije učestvovati u pripremi novih izdanja.

Č. V

Sadržaj:

„Konkretno napredovati u društvu“ ili slobodni zidari na čelu društvenog napretka.....	2
"Concretely progress in society" or Freemasons at the forefront of social progress	5
„Život je duga i tiha reka“ - Omaž našem Bratu Svetozaru Sveti Vuliću“ 1921 - 2018	8
Život slobodnog zidara – između božanskog i profanog	12
Viteško templarski duh u slobodnom zidarstvu.....	14
Red, pravila, parvo i pravda.....	17

„Konkretno napredovati u društvu“ ili slobodni zidari na čelu društvenog napretka (odabrani prikazi)

Kada se govori o uticaju slobodnog zidarstva na socijalne reforme može se govoriti o značaju slobodnih zidara kod pojedinih socijalista, sindikalista, aktivista i dr. Takođe, može se govoriti i o organizovanim vezama i paralelama slobodnih zidara i prijateljskih društava ali i određenih radikalnih grupa. Osim toga, postoje indicije o vezama masonerije i socijalističkim snagama u Fransuskoj i Španiji ali i podrška marginalizovanim grupama (poput Marano jevreja u Španiji, kreoli u Sijera Leoneu, crnci u SAD i dr.). U nekim masonskim arhivama je potvrđena i literatura o socijalističkim pokretima (lože Engleske na primer).

Kao „uvoz iz Evrope“, masonerija je postala prisutna u Africi koja govori francuski, ali i u Africi koja govori engleski, kao što je to bilo i u Latinskoj

Americi ili Sjedinjenim Državama: „Libertador“ Simon Bolivar i predsednik Ruzvelt bili su slobodni zidari. Često je masonerija bila blizu moći, kao u Gabonu, gde je predsednik Omar Bongo bio mason. U višestrukim krizama koje prate tekuću demokratizaciju kontinenta, afrički masoni često nastoje da igraju posredničku ulogu. Bivši kongoanski predsednik Denis Sasou Nguesso i njegov naslednik Paskal Lisouba su masoni, ali različitih ubeđenja: gospodin Lisouba je iniciran u Veliki orijent Francuske, a Sassou Nguesso pripada senegalskoj loži i povezan sa Francuskom nacionalnom velikom ložom. Nakon sukoba između njihovih naoružanih milicija u glavnom gradu, francuski i afrički masoni - iz Grande Loge de France, Ujedinjene velike lože Obala Slonovače i Ujedinjenih velikih orijenta i loža Kameruna - pridružili su se kao snage za obnavljanje mira, ali bez mnogo uspeha.

Ovaj primer mnogo govori o uticaju slobodnih zidara u afričkoj francuskoj.

Od stvaranja prve masonske lože 1781. godine u Sent-Luis-u, Senegal - nekoliko masona ilustrovalo je istoriju francuske kolonizacije. Pre svega dvojica pokretača ukidanja ropstva, Abe Gregar i Viktora Šoelser, državni sekretar pod Drugom Republikom, koji su ropstvo i definitivno ukinuli 1848. godine. Potom je Abd El Kader, primljen 1864. godine na Velikom Orijentu, i time se izrazila zahvalnost francuza alžirskom Emiru na zaštiti koju je dodelio hrišćanima u Damasku tokom masakra 1860. godine. Veliki arhitekta francuske kolonijalne ekspanzije, Jules Feri, takođe je bio mason. Kao što će biti i guverner kolonija Felik Eboué, crnac rodnom iz Gvajane, koji je 1940. okupio Čad da pomogne „afričkoj francuskoj“, zajedno sa generalom De Golom kada je režim proglasio antimasonske i anti Jevrejske zakone. Slobodni zidari bili su prilično brojni u kolonijalnoj administraciji. Posle Drugog svetskog rata, većina njih je bila za nezavisnost afričkih prekomorskih teritorija, a sve više Afrikanaca se pridružilo ložama. Posle 1960. godine, masonerija je nastavila da se širi, afrikanizujući i oslobađajući se od francuske poslušnosti. U nekoliko afričkih zemalja francuskog govornog područja stvorene su nacionalne lože, koje su ipak zadržale manje ili više bliske veze sa Francuzima. Situacija kolonijalnog carstva teži masonskoj stvarnosti: englesko kolonijalno carstvo kao i francusko kolonijalno carstvo stvorilo je istovremeno „kolonijalno masonsko carstvo“. Ovo carstvo je naseljeno kolonizatorima, dok je istovremeno i prvo mesto na kojem pozdravljamo crnce i muslimane, iako se u civilnom životu smatraju sugrađanima. To je slučaj u Alžiru, Senegalu, Obali Slonovače, Zapadnoj Indiji i dr. Dakle, reč je o kolonizatorima koji potvrđuju kolonijalnu moć, univerzalno carstvo, civilizacijske vrednosti - „Naši preci Gali“ itd. -, ali koji ipak u ložama dočekuju najučeniiju drugu braću.

Još jedan interesantan pogled na uticaj masonerije se ogleda i u narednom događaju. Naime, 1934. godine, sveštenici koji su se obraćali novoj masonskoj loži u Engleskoj, zaključili su svoj govor sledećim rečima: „Mi, braća povezana kroz bratsku

ljubav - trebali bismo biti dovoljno jaki da dovedemo neka stvarna poboljšanja društvenih odnosa i uslova ljudskog društva“. Mnogo je bilo veza između masonerije i progresivnih pokreta svih vrsta. To je najočiglednije u evropskim zemljama poput Francuske i Španije, gde je masonerija bila jedno od glavnih pokretača sekularne republikanske misli i bila je usko poistovećena sa socijalističkim pokretima. Iako masonerija zabranjuje raspravu o religiji i politici, ipak je u istoriji imala značajan uticaj na radikalnu politiku i društvena kretanja. Mnoge radikalne grupe, poput Ujedinjenih Iraca, usvojile su masonske oblike organizacije i uključile su mnoge slobodne zidare. Takođe, postoje mnoge paralele između masonske organizacije i simbolike i ranih prijateljskih društava i sindikata. Ličnosti u istoriji rada koji su bili aktivni slobodni zidari bili su Ben Tilet i Artur Grinvud. Radikali poput Tomasa Pejna i Ričarda Karlajla opširno su pisali o slobodnom zidarstvu, dok su Čarls Bredlou i Ani Besant aktivno promovisali oblike slobodnog zidarstva za koje su smatrali da će podržati socijalne reforme. Mnogi rani borci za ženska prava pridružili su se ko-masonstvu, obliku masonstva koji je promovisala Ani Besant, a koji je primao i žene i muškarce, a protestnim marševima obuhvaćeni su kontingenti ženskih slobodnih zidara u masonskim regalijama.

„Konkretno napredovati u društvu“. Ovo je veroispovest masonskih učenja. To će reći, promovisanje znanja, ljudskog i društvenog napretka, sa ciljem poboljšanja društva. Ovo je cilj koji takođe simbolizuje inicijacijski ritual izveden povodom prijema: novi član lože prelazi iz Tame u Svetlost, pravo unutrašnje putovanje za unapređenje čoveka intelektualno i socijalno. Primera radi, Veliki orijent Francuske se 2012. godine naročito usprotivio komentarima kardinala Andre Vingt-Troa a u vezi sa zakonom o istopolnim brakovima. U izjavi koja je objavljena u javnosti, masoni su kritikovali stavove kardinala, koji se smatra „zaostalim ili čak opskurnim, potpuno nesaglasnim sa potrebnim društvenim i političkim razvojem našeg doba“?!

Treba pomenuti i prošlogodišnje zalaganje Velike Nacionalne Lože Francuske kada je pripremala odgovor na diskusiju u Senatu francuske

a na temu predloga novog zakona o bioetici. Nedavno se održala i velika konferencija francuskih masona na temu islamizma u Francuskoj podstaknuta serijom terorističkih napada koji su zadesili građane Pariza, Nice, Marseja i drugih gradova. To je još jedan primer pozitivnog delovanja slobodnog zidarstva „van hrama“ a u cilju rešavanja složenih društvenih problema.

Interesantno je da masoni takođe održavaju mnoge veze sa političkim strankama. U izveštaju emitovanom na televiziji M6 u junu 2017. godine, Kristof Habas, Veliki majstor Velikog Orijenta iz Francuske, podseća da je masonerija i dalje veoma popularna čak i ako je izgubila uticaj u političkoj sferi. Ukratko, masoni bi radili na materijalnom i moralnom poboljšanju pojedinaca kako bi izgradili pravednije i prosvećenije društvo.

Moderni problemi masonerije se ogledaju i u delovanju antisistemskih stranaka i pokreta širom

sveta. Stoga je interesantno ukazati na „etički kodeks“ ovakvih političkih snaga u Italiji „Ne mogu ući u vladu: ljudi (...) koji pripadaju masoneriji“. Kao i „lica osuđena u krivičnom postupku“. Na ovo pravilo, uključeno u program uspostavljen između Pokreta 5 zvezdica i Lige za formiranje vlade, nije trebalo dugo da reaguje. Italijanski masoni iz sfere umetnosti osudili su meru kao „protivustavnu“ pri tom podsećajući na nekadašnje „fašističke zakone“. Veliki orijent Italije precizirao je da se „masoni svečano zaklinju lojalnošću Italijanskoj Republici (...) i obavezuju se da će poštovati standarde i zakone“. Takođe, podseća na članove Ustava koji se protive ovoj diskriminaciji i navodi imena članova koji su se istakli u istoriji države, od Garibaldija do Gofreda Mamelija, autora italijanske himne...

Na orijentu Francuske,

P.L. Đorđe Vajfert

P.K.U. Br. M.S.

23.11.6020 G.I.S.

"Concretely progress in society" or Freemasons at the forefront of social progress

(selected views)

When we talk about the influence of Freemasonry on social reforms, we can talk about the importance of Freemasons among certain socialists, trade unionists, activists and others. Also, we can talk about organized connections and parallels between Freemasons and friendly societies, but also certain radical groups. In addition, there are indications of Freemasonry ties and socialist forces in France and Spain, but also support for marginalized groups (such as Marano Jews in Spain, Creoles in Sierra Leone, blacks in the United States, etc.). Literature on socialist movements (lodges of England, for example) has also been confirmed in some Masonic archives.

As an "import from Europe," Freemasonry became present in French-speaking Africa, but also in English-speaking Africa, as it was in Latin America or the United States: "Libertador" Simon Bolivar and President Roosevelt were Freemasons. Freemasonry was often close to power, as in Gabon, where President Omar Bongo was a Freemason. In the multiple crises that accompany the ongoing democratization of the continent, African Freemasons often seek to play a mediating role. Former Congolese President Denis Sassou Nguesso and his successor Pascal Lisouba are Masons, but of different beliefs: Mr. Lisouba was initiated into the Grand Orient of France, and Sassou Nguesso belongs to the Senegalese Lodge and is associated with the French National Grand Lodge. After clashes between their armed militias in the capital, French and African Masons - from the Grande Loge de France, the United Grand Lodge of Ivory Coast and the United Grand Orient and the Lodge of Cameroon - joined as peacekeeping forces, but without much success.

This example says a lot about the influence of Freemasons in African France. Since the creation of the first Masonic lodge in 1781 in St. Louis, Senegal - several Masons have illustrated the history of French colonization. First of all, the two initiators of the abolition of slavery, Abe Gregar and Victor Schoelser, Secretary of State under the Second Republic, who definitively abolished slavery in 1848. Then Abd El Kader, received in 1864 in the Great Orient, expressed the gratitude of the French to the Emir of Algeria for the protection he granted to Christians in Damascus during the massacre in 1860. The great architect of the French colonial expansion, Jules Ferry, was also a Mason. As will the colony governor Felix Eboué, a black man from Guyana who gathered Chad in 1940 to help "African France", along with General De Gaulle when the regime promulgated anti-Masonic and anti-Jewish laws.

Freemasons were quite numerous in the colonial administration. After World War II, most of them were for the independence of African overseas territories, and more and more Africans joined the lodges. After 1960, Freemasonry continued to spread, Africanizing and freeing itself from French obedience. National lodges were established in several French-speaking African countries, which nevertheless maintained more or less close ties with the French. The situation of the colonial empire tends to the Masonic reality: the English colonial empire as well as the French colonial empire created the "colonial Masonic empire" at the same time. This empire is inhabited by colonizers, while at the same time it is the first place where we greet blacks and Muslims, even though they are considered fellow citizens in

civilian life. This is the case in Algeria, Senegal, Ivory Coast, West Indies and others. So, we are talking about colonizers who confirm colonial power, universal empire, civilization values - "Our ancestors Gauls", etc. -, but who still welcome the most learned other brothers in the lodges.

Another interesting look at the influence of Freemasonry is reflected in the following event. Namely, in 1934, the priests who addressed the new Masonic lodge in England, concluded their speech with the following words: "We, brothers connected through brotherly love - should be strong enough to bring some real improvements in social relations and conditions of human society." . There were many connections between Freemasonry and progressive movements of all kinds. This is most evident in European countries such as France and Spain, where Freemasonry was one of the main drivers of secular republican thought and was closely identified with socialist movements. Although Freemasonry forbids the discussion of religion and politics, it has nevertheless had a significant influence on radical politics and social movements in history. Many radical groups, such as the United Irish, adopted Masonic forms of organization and included many Freemasons. Also, there are many parallels between Masonic organization and symbolism and early friendly societies and unions. The personalities in the history of work who were active Freemasons were Ben Tillet and Arthur Greenwood. Radicals such as Thomas Payne and Richard Carlisle wrote extensively about Freemasonry, while Charles Bradlow and Anne Besant actively promoted forms of Freemasonry that they believed would support social reform. Many early women's rights activists joined co-Freemasonry, a form of Freemasonry promoted by Anna Besant that received both women and men, and protest marches encompassed contingents of female Freemasons in Masonic regalia.

"Concretely progress in society." This is the religion of Masonic teachings. That is to say, promoting knowledge, human and social progress,

with the goal of improving society. This is the goal that also symbolizes the initiation ritual performed on the occasion of the reception: a new member of the lodge passes from Darkness to Light, a real inner journey for the advancement of man intellectually and socially. For example, in 2012, the Grand Orient of France especially opposed the comments of Cardinal André Vingt-Trois regarding the law on same-sex marriages. In a statement published in public, Freemasons criticized the views of the cardinal, who is considered "backward or even obscure, completely inconsistent with the necessary social and political development of our time"?! . We should also mention last year's commitment of the Grand National Lodge of France when it prepared the answer to the discussion in the Senate of France on the topic of the proposal of the new law on bioethics. Recently, a large conference of French Freemasons on the topic of Islamism was held in France, instigated by a series of terrorist attacks that hit the citizens of Paris, Nice, Marseille and other cities. This is another example of the positive action of Freemasonry "outside the temple" in order to solve complex social problems.

It is interesting that Freemasons also maintain many ties with political parties. In a report broadcast on M6 television in June 2017, Christophe Habas, the Grand Master of the Grand Orient from France, reminds that Freemasonry is still very popular even if it has lost its influence in the political sphere. In short, Freemasons would work for the material and moral improvement of individuals in order to build a more just and enlightened society. `The modern problems of Freemasonry are also reflected in the activities of anti - system parties and movements around the world. Therefore, it is interesting to point out the "code of ethics" of such political forces in Italy "I cannot enter the government: people (...) who belong to Freemasonry". As well as "persons convicted in criminal proceedings". It did not take long to react to this rule, included in the program established between the 5 Star Movement and the League for the Formation of Government. Italian Freemasons in the field of art condemned the

measure as "unconstitutional", recalling the former "fascist laws". The Great Orient of Italy specified that "Freemasons solemnly swear allegiance to the Italian Republic (...) and undertake to respect standards and laws." He also reminds of the members of the Constitution who oppose this discrimination and states the names of the members who stood out in the history of the state, from Garibaldi to Goffredo Mameli, the author of the Italian anthem

In the Orient of France,

Fr.M.S.

23.11.6020

„Život je duga i tiha reka“

Omaž našem Bratu Svetozaru Sveti Vuliću“

1921 - 2018

Ovaj naslov sam preuzeo od našeg Brata Žan-Kloda (Jean-Claude Hertz) iz Velike Lože Francuske (VLF), kako je on naslovio svoj tekst o našem Bratu Svetozaru Sveti, ili Sveto, Vuliću, uz napomenu da njegov životni put svakako nije bio ni „tih“ ni lak, što će se i videti iz daljeg teksta. Što se tiče dužine, to svakako stoji, jer je poživio 97 godina. Pored njegovog radnog rukopisa, na kome sam mu veoma zahvalan, za pisanje ovog teksta, koristio sam i intervju sa Bratom Vulićem, objavljen 31. maja 2009. godine u našem dnevnom listu „Vesti“, koji je izlazio u Frankfurtu i predstavljao najčitaniju novinu u našoj evropskoj dijaspori. Dalje, koristio sam sopstvenu prepisku sa njime, koju smo održavali nakon mog odlaska iz Pariza, od 2005. godine, kao i sećanja na naše pariske susrete i druženja, od kojih sam neke pojediniosti već izneo u svojoj knjizi „Psihološki i duhovni osnovi Slobodnog zidarstva“ („Metafizika“, 2020.), u kojoj ga na više mesta pominjem. Moram priznati da sam u tim druženjima bio rukovođen željom da što više saznam o samoj suštini i „tehnologiji“ Slobodnog zidarstva, a da se gotovo uopšte nisam raspitivao o njemu lično. U popuni te praznine sada mi je pomogao naš Brat iz Pariza Dragan Đurić, te mu se na tome iskreno i bratski zahvaljujem.

Brat Vulić je rođen 14. januara 1921. godine u Banja Luci. Kako je sam više puta isticao „rođen sam u Bosni, kao čovek formirao sam se u Beogradu, a ostvario u Parizu.“ Kao 12-to godišnjeg dečaka roditelji su ga poslali u Beograd na krojački zanat. Odmah nakon ovladavanja zanata, uključuje se u sindikalni pokret i već kao sasvim mlad čovek angažuje se u ondašnjim društvenim i političkim zbivanjima. Na samom početku II.Sv.rata, i okupacije naše zemlje, priključuje se Jugoslovenskoj vojsci u otadžbini, odnosno četničkom pokretu generala Draže Mihajlovića. Prilikom rasturanja letaka na beogradskim ulicama naleće na agenta i biva uhapšen i odveden u logor na Banjici, gde

je proveo nekih osam meseci. U zimu 1942 transportovan je u koncentracioni logor Mathausen. Nije znao ni mesec ni datum, jer se zatvorenicima prilikom hapšenja sve oduzimalo. U svom intervju u listu „Vesti“ o samom transportu navodi sledeće:

„Putovanje je trajalo pet dana i pet noći, bez zaustavljanja. Samo su jedanput dopustili da izađemo na poljanu,... Čim smo stigli na odredište, počeo je logorski ceremonijal. Skinuli su nas potpuno, obrijali su nam čak i obrve, samo su nam ostavili trepavice. Dobio sam broj 22.998 i na prsima i na pantalonama – crveni „vinkl“ sa slovom „J“, odnosno Jugosloven. Odmah smo naučili da zeleni „vinkl“ imaju nemački kriminalci, koje su izvadili iz zatvora sa zadatkom da slušaju naređenja esesovaca i primenjuju ih na nama. Ti „zeleni“ postali su tzv. šefovi, inkvizitori, bogovi pakla, surovi poslušnici koji su zahvaljujući zlu koje su nam činili bili privilegovani. Svoju boju „vinkova“ imali su i Jevreji, Romi, homoseksualci, novoverci,.. ali nam je na putu u smrt svima bilo isto.“

U nastavku ovog intervjua, dalje svedoči: „Radio sam u kamenolomu i kopao rupe za blokove na kojima su postavljali barake. Kada sam došao bilo ih je 20, a kada su nas oslobodili 38. Na nama su bila ona prugasta odela. Kratko vreme sam radio u šnajderaju. Ujutru smo dobijali kafu od pržene raži, u podne rezanu repu skuvanu u vodi, a uveče se na četiri osobe delilo 900 grama hleba od nekog drvenog brašna. U njima smo nalazili čestice drveta, što nam je svima upropastilo stomake. Bio je tu i komadić kobasice od dva-tri santimetara, a nedeljom kockica margarina. Navodno, govorili su da je to dnevno činilo 900 kalorija, a istinu niko ne zna. Bili smo kost i koža. Ja nikada nisam prešao 32 kg, a visok sam 176 cm. U barakama je živelo po 600-700 osoba. Bile su podeljene na dva dela, u sredini je bio klozet i česme u visini kolena. Nigde tu nije

moglo da se sedne, nije bilo nikakve sale za ručavanje, jelo se stojeći i uvek napolju, bez obzira na zimu, mraz ili žegu, stajali smo po 18 sati dnevno. Ne, nismo se na to navikli, ne može se čovek na sve navići, ali podnosi. Onaj koji teže podnosi – brže ode. Teško je naučiti gladovati i mukotrpno raditi. Pun sam ožiljaka. Oni „zeleni“ mučitelji udare čoveka čekićem, slome mu ruku i ne čeka se da umre, odmah ga ubace u krematorijum. U logoru si ili živ ili mrtav, treće ne postoji. Uostalom, u koncentracioni logor se dolazilo da se umre.“

„Ne sećam se kako je vreme prolazilo, ni koliko je vremena prošlo. Nismo znali dane, mesece i godine.“ Ne znam kada sam ušao u logor, ali znam da me je 5. maja 1945. godine oslobodila Treća američka armija generala Žorža Patona. Vratio sam se u Jugoslaviju i odmah video na šta liči režim, da i tu ima logora, pa sam iste godine kroz slovenačke šume, pobeo u Austriju. U Salzburgu su me smestili u izbeglički logor, a ja se dosetim da na buvljaku kupim francusku uniformu, prođem u njoj do francuske zone, pa do Insburka i kao francuski vojnik, vozom bez karte, stignem na parisku stanicu Gar d Est.“

Tako je, te 1947. godine, započeo njegov novi život u Parizu, o čijim počecima kaže: „Kao i svi Srbi, u džepu sam imao samo jednu adresu – restoran „Dara“. Tu sam našao naše zemljake, a kako sam imao zanat, oni su mi našli posao. Stiže i plata, živeo sam kako sam hteo i mogao.“

Nedeljom sam odlazio na igranke i tamo sam srećo Francuskinju Žilijet. Oženio sam se.“ Dobili su dva sina, starijeg Milana i mlađeg Manuela, koji je poginuo u avionskoj nesreći u Maroku. Brat Žan-Klod u svom tekstu pominje i ćerku, ali ne navodi njeno ime niti druge podatke. Sin Milan je bio profesor istorije i doktor antropologije, živeo je u Karpantru, kod Avinjona i sa suprugom francuskinjom imali su četvoro dece.

U profesionalnom smislu naš Brat Vulić je ostvario veoma uspešnu poslovnu karijeru. Posle nekoliko promena zaposlenja, otvorio je pored pariske Opere sopstvenu krojačku radionicu, u kojoj su šiveni kostimi za filmove i pozorišne predstave, a i mnogi francuski glumci i javne ličnosti nosila su odela iz njegove radnje. Pored profesionalne stručnosti i uspeha

na tom planu, Brat Vulić predstavlja i dobar primer za permanentno obrazovanje, i ono što na engleskom zovu „self-made man“. Čitanje mu je bilo sveto i u svojoj devetoj deceniji života govorio je: „u mojim godinama još uvek učim“. Čitao je puno filozofa: Aristotela, Platona, Sokrata i dr. Smatrao je da je filozofija učiteljica života. Slušao je klasičnu muziku Betovena, Mocarta, Bizeta,... Pored francuskog, govorio je još nemački, engleski, španski i ruski jezik.

Istovremeno, u tom periodu pedesetih godina, bio je angažovan u mnogim kulturnim, humanitarnim, filozofskim i promasonskim udruženjima. Tih godina družeći se sa francuskim socijalistima i pod uticajem svojih iskustava i razgovora sa Masonima iz logora, koja su ga održavala Budnim i davali mu Snagu, opredeljuje se da zatraži prijem u Bratstvo Slobodnih zidara. Iniciran je u Švajcarsko – Francusku Ložu „Vilijam Tel“, koja je primala ratne emigrante iz cele Evrope i bila rasadnik za mnoge Velike Lože, a naročito za Veliki Orijent Francuske, jer je u radovima i na bratskim druženjima stavljala akcenat na „Socijalizam“. U isto vreme postaje i član Socijalističke partije Francuske. Početkom šesdesetih godina, već kao Majstor Kraljevske umetnosti prelazi u Veliku Ložu Francuske (VLF). Neko vreme se dvoumio između Velikog Orijenta i VLF, ali je na kraju prevagnuo njegov osećaj za onostrano i dubinsko tragalaštvo. Pored toga, pribojavao se da Veliki Orijent vuče previše na „levo“, a on je iz Jugoslavije i otišao jer nije mogao da podnese crvenu diktaturu. Slobodnom zidarstvu je ostao dosledan i posvećen sve do kraja svog života. I u starosti, kada više nije mogao da odlazi na radove, redovno se interesovao i pratio sva dešavanja, kako u svojoj Radionici tako i šire. Naročito je održavao dobre odnose sa Braćom iz Francusko-Ruske Lože, br. 1101 „Puškin“ sa kojima se često družio i interesovao za razvoj SZ u Rusiji, koje je slično nama, takođe bilo u procesu obnove i razvoja. Kada sam se 2005. godine vratio ponovo u Srbiju i prvih godinu-dve boravio uglavnom kod kuće, ovde u Smedovcu i Zaječaru, stalno me je u svojim pismima opominjao da treba tako da se organizujem, kako bih mogao redovno da pohađam radove u svojoj tadašnjoj PL „Pobratim“ u Beogradu. Govorio je: „Mason bez svoje Lože – nije mason.“ Taj svoj veliki potencijal u znanju, životnom iskustvu, stalnoj Budnosti i dobroj informisanosti o tekućim domaćim i svetskim zbivanjima, uz prirodnu ljudsku toplinu, davala mu je harizmu i moć, tako da sam svaki susret sa njime doživljavao kao neku specijalnu i svečanu priliku. Uvek sam pri sebi imao svesku i pisao, a povremeno bi je i on uzeo iz mojih ruku

i po nešto crtao i objašnjavao. Bio je odličan savetnik i pedagog i voleo je da savetuje i podučava druge.

Tokom svakog razgovora bio je do kraja prisutan i fokusiran na sagovornike, a uz to: lak, zabavan i prijatan. Umeo je da sluša i da vešto vodi dijalog, koji bi se uvek završio proširenjem vidika i obostranim razumevanjem. Zračio je unutrašnjim mirom i ljudskom toplinom, i nikada nisam zapazio na njegovom licu, ni tračak, bilo kakvih emotivnih reakcija. Svojim šarmom i lucidnošću nadmašivao je i mnoge Francuze, kojima igranje rečima i dosetke u razgovorima predstavljaju nacionalni sport. Često su mu govorili „Ti si Francuz“, na šta je on uvek odgovarao: „Ja sam Srbin, a francuski podanik“. Bio je istinski patriota, duboko svestan toga, ko je i šta je, važnosti spoznaje i prihvatanja svog ličnog i kolektivnog identiteta. Uvek je uspevao da me iznenadi svojim znanjem iz istorije, istinama i lekcijama koje su iz njih proizilazile i koje je uvek, ali uvek, potkrepljivao konkretnim činjenicama i jasnim i logičnim poukama. I, pored zdravstvenih posledica koje je imao od svog logoraškog života, nikada se u njemu nije pojavljivala mržnja ili bilo kakve druge negativne emocije. Bio je nesumnjivi i veliki humanista. Govorio je često da je njegova prošlost i život prognanika predstavljala test i pobedu nad samim sobom i nad njegovim krvnicima. Na bazi tog sopstvenog životnog iskustva, kao i ličnih studija i istraživanja, o evropskim nacijama i njihovim karakteristikama, davao je veoma dobro potkrepljene i uverljive kolektivne dijagnoze, čudeći se uvek našem srpskom neznanju, naivnosti i lakovernosti, čiju smo cenu uvek skupo plaćali.

Bio je veoma dobro informisan i uvek je aktivno pratio i saučestvovao u tekućim društvenim i političkim zbivanjima. Svakog dana je čitao po nekoliko dnevnih novina: francuskih, američkih, naše „Vesti“ i redovno

„NIN“, koji je u to vreme još predstavljao ozbiljan i kvalitetan časopis. Drugi izvor informacija su bili ti njegovi brojni živi kontakti i razvijeni odnosi sa velikim brojem Braće iz čitavog Sveta. Govorio je da: „Mason koji ne neguje i ne održava inostrane veze – nije dobar Mason.“

Cenio je žene i isticao: „Žene treba slušati, one imaju instikte, a mi muškarci volimo da se pravimo važni“. Obožavao je Pariz. Putovao je i boravio u mnogim velikim gradovima: London, Njujork, Vašington, Beč,... ali je smatrao da je Pariz nešto posebno: arhitektonski, kulturno, umetnički,... pariske avenije i bulevari su bez premca u Svetu.

I on, kao i naš Brat Svetozar Bižić, svoje bogate lične biblioteke darivali su Univerzitetskoj biblioteci u Banja Luci. Supruga Žilijet, sa kojom je proveo 54 godine, umrla je 2007. godine. Neko vreme je živeo sam, što mu u tim godinama nije lako palo, posebno što je doživeo i povredu butne kosti, tako da je 2010. godine prešao u jedan starački dom, u mestu Fleury-Merogis, vođen od strane naše francuske Braće i specijalizovan za ratne veterane. U prvim godinama, pa sve do svoje smrti (20. novembra 2015) obilazio ga je i o njemu se starao naš drugi Brat Svetozar Bižić. Tamo je, u miru, prešao na Večni Orijent 11. maja 2018. godine u svojoj 97. godini života.

Neka ovaj kratak opis njegovog životnog puta, pisan u njegovu čast, bude istovremeno i podsticaj svima nama u pravcu sopstvenog usavršavanja i težnje ka dugovečnosti.

Br.D.I.

Život slobodnog zidara – između božanskog i profanog

Još je uvek živa reč našeg Brata, Velikog Majstora i Grandkomandera Đorđa Đure Vajferta. Njegov epitaf glasi „Non omnis moriar”, odnosno „Neće sve što sam ja umreti”. I zasita nije, i zaista neće dokle god je budna naša slobodnozidarska radionica i Velika Loža Srbije.

Zaglavljeni negde između božanskog i profanog valja se podsetiti kako je Brat Đura u svojim poslanicama Braći govorio kako treba da se ophode jedni prema drugima, nezanemarujući ni božansku, niti onu profanu – socijalnu komponentu.

U pozdravnom govoru Velikog Majstora na Godišnjoj Skupštini u Osjeku, 25. marta 1920. godine Vajfert kaže: "U obilnoj slobodnozidarskoj literaturi kurzira tvrđenje, da je načelo o miru i ljubavi, što je Hristos propovedao, načelo naše, načelo slobodnozidarske Vere. Budući izloženi velikim opasnostima i gonjenjima spolja, oni su to načelo u ono vreme širili i pronosili kroz svoje mističke Hramove. Od ove postavke, polazeći,

naša je težnja da se pronade istina o prvobitnom poreklu Slobodnih Zidara. I, koliko nam je bar za sada poznato, ovim pronalaženjem otišlo se do vekova Noja, Mojsija, Solomuna, Pitagore, Đordana Bruna, Galileja, Kopernika, Spinoze, Misirskih Piramida itd. Hristos je, propovedajući načelo mira među ljudima i ljubavi naspram bližnjih pridobio toliki svet uza se samo zato što je nastavio propoved našu, propoved slobodnih ljudi dobrog glasa, kojom je pripreman svet za njegov dolazak".

Dakle, Vajfert akcentujući hrišćansko razdoblje uviđa da u teološkom razvitku, slobodnozidarska misao je duboko inkorporirana u razvitak čovečanstva. Ta misao svoj puni smisao treba da dobije u svakodnevici.

Kako kaže: "Nas, kao punopravne građane, ne mogu da neinteresuju u profanom društvu pitanja koja zasecaju u koju bilo granu života našeg naroda. Pitanje o nepovredivosti državne celine, o narodnom zdravlju i prosvetivanju, o privredi,

moralu i uopšte svakom drugom dobru i blagostanju, koje se kloni na korist našega plemena, nas neće i ne sme da interesuje ništa manje od drugih sugrađana. Čak bih hteo istaći, da bismo mi, po pitanjima ove prirode, bili samostalniji i nepristrasniji od drugih, jer nas tu ne bi rukovodili ni lični, ni politički, ni verski obziri, već jedino želja, da svetom zavlada Pravda, Jednakost, Sloboda, Red i Rad. I dalje dodaje: "Naš zadatak je da otklanjamo grubosti i glačamo rapavosti, kako na sebi samima, tako i na svakom drugom predmetu i pri svakom poslu, opet ne treba da budemo iznenađeni, ako se ovde onde zapaze mnogi nedostaci".

A ti nedostaci prisutni su i danas u 21. veku. Još uvek je Slobodno Zidarstvo na "lošem glasu" u profanom svetu.

Razlog ovakvom negativnom opšteprihvaćenom stavu doprineli su aktivnosti verski ostrašćenih grupa i pojedinaca koje putem Ju Tjuba i socijalnih mreža paušalno, neobjektivno i zlonamerno zagađuju um profanih kako je seme slobodnozidarske misli seme đavolovo, kako Slobodni Zidari žele da pokore svet i obezbože um svakog čoveka. Opštem nepoznavanju slobodnozidarskih aktivnosti doprineli su i tradicionalni mediji koji mistifikuju

slobodnozidarske aktivnosti neretko ih uzdižući na pijedestal nerealnog, što opet kod profanih izaziva podozrenje prema svemu što potiče od Slobodnih Zidara. Danas retko ko zna da nisu svi Slobodni Zidari ekumenisti i mondijalisti i unesrećitelji sopstvenih naroda. I te kako nas ima i nacionalno osvešćenih, iskrenih patriota i baštinika slobodoljublja kakva su bila naša Braća vojvoda Živojin Mišić, Branislav Nušić, profesor dr Slobodan Jovanović, Mihailo Pupin i mnogi drugi.

Pri svemu tome, ne treba zaboraviti da Slobodni Zidari bez obzira na obedienciju kojoj pripadaju ne čine ništa. Vodeći se geslom da ISTINA POBEĐUJE tonemo u bezdno ne videći ili ne želeći da vidimo kako nas percipiraju profani, i što je još gore, kako se međusobno grubo neprepoznajemo.

Poznata je masonska izreka da je "Brat mio ma koje vere bio". Ostaje nam za kraj otvoreno pitanje kako stvarati bolji "masonski imidž", misleći tu, naravno, na profano delovanje, kada Brat Bratu više nije dovoljno mio i kada živi u istom gradu i kada deli iste masonske vrednosti? Masonerija se sve više politizuje i komercijalizuje. Umesto da se Bratski Lanac širi, ogromna energija se troši u internim prepucavanjima, neprepoznavanju i nepriznavanju.

Na nama je draga Braćo da svojim delovanjem na Ritualnim Radovima i u profanom životu uopšte svojim delima pronosimo svetlo slobode, jednakosti i Bratstva. Tamo gde su predrasude i zabrane prisutne, tu nema slobode, bez obzira na to da li je u pitanju lokalna ili šira zajednica sa jedne strane, ili, pak, slobodnozidarska obediencija.

Poznata je izreka da IMA STVARI KOJI SE NIKADA NE MOGU SAKRITI. TO SU LJUBAV, KAŠALJ I SIROMAŠTVO. Neka naša Bratska Ljubav i bogatstvo duhom budu dominantne u našim naporima da stvorimo bolje i pravednije čovečanstvo, a kašalj i siromaštvo treba prepustiti onima koji svojim ponašanjem od toga ne mogu pobeći.

**Brat D.P.
P.L. „Đorđe Vajfert“
Barcelona, 23. decembar, 2020.**

Viteško templarski duh u slobodnom zidarstvu

Današnja civilizacija i kultura pokidala je gotovo sve važne niti sa epohama koje su iznikle na viteškoj tradiciji, ona je izgubila potrebu da sebe gradi na vrednosnom sklopu hrišćanskog viteštva i kulture, zamenjujući hrabrost racionalnošću, zajedništvo mehantičkom solidarnošću, samožrtvovanje žrtvovanjem drugih, plemenitost sebičnošću, duhovnost ideologijom, kulturu estradom, veru fetišizmom i idolatrijom, skromnost bogatstvom, potrebe potrošnjom, umerenost pohlepom i sl. pa je kao logična konsekvencija svega toga nastalo stanje sveopšte devastacije hrišćanskih vrednosti ili njihovog potiskivanja. Stoga, danas na globalnom planu imamo državu bez suvereniteta, naciju bez države, ekonomiju bez blagostanja, slobodne medije bez slobode, liberalizam bez demokratije, obrazovanje bez znanja, reformu bez promena, elitu bez plemenitosti, veru bez duhovnosti i heroje bez viteškog milosrđa.

U krajnjoj istanci neophodna nam je i obnova ritterskog lika kao etičkog ali i estetskog

fenomena. Viteštva koje i u novim uslovima neće izgubiti svoje mesto zaštitnika univerzalnih vrednosti i normi koje nas određuju kao civilizovana i kulturna bića. Etika i njeni moralni kodeksi neophodni su svakoj zajednici koja počiva na određenim društvenim vrednostima. Koliko nam je poznato, nemoguće je govoriti o ljudskoj zajednici koja ne počiva na nekoj vrsti vrednosti, otuda i potreba da se one zaštite određenim moralnim i pravnim normama, a u okviru njih viteški kodeksi uvek su bili izraz najviših ali i najstrožijih standarda u njihovom poštovanju i unapređenju.

Naše vreme a naročito njegova kultura, svesno svoje viteške obesekorenjenosti, pokušava da proizvede svoje heroje na pogrešnoj matrici negativiteta koja je najviše zastupljena u filmskoj industriji ali i u sferi sporta, mode, politike, kulture i estrade naročito.

Specifičnost viteškog duha se ogleda u poštovanju obaveze i reči. Opšte je poznato da je pisani zakon nastao na temelju običaja u nekim državama, što je kasnije pretočeno u pero. Svaki pisani propis se poštuje samo na osnovu zakonske prisile od strane države. Data reč je ono što ostaje u duši i srcu onog koji je u obavezi da poštuje dogovor i nije opterećen prisilom. Po tome su upravo najpoznatiji viteški redovi Evrope, samuraji i druge organizacije poput Masonerije u kojima je prisutna maksimalna pokornost principima i samodiciplina.

zavet da će garantovati silom oružja sigurnost hodočasnika na putu do Svete zemlje.

Zavetovani na siromaštvo i skromnost, žrtvovanje i vernost, Templari toga vremena istinski verno i odano služili su interesima hrišćanske vere i svoga reda. Vremenom sadržaj njihovog delovanja kao reda menjao se i dobijao druga sasvim neočekivana obeležja. Vojna funkcija postepeno je dopunjavana i finansijskom, pa su neki autori smatrali da je začetak srednjevekovnog bankarstva bio zasluga upravo ovog viteškog reda.

Jedan od najpoznatijih viteških redova u svetskoj istoriji je red vitezova Templara. Oslobođanje Svete zemlje posle Prvog krstaškog rata stvorilo je potrebu održavanja reda na tom prostoru, popune garnizona, zaštite hodočasnika, njihovog lečenja kao i ostalih sličnih aktivnosti. Ti zadaci u najvećem segmentu pripali su novoformiranim vojnim redovima.

Posebnu zanimljivost predstavlja činjenica da je po prvi put u hrišćanskoj istoriji došlo do formiranja reda monaha vojnika, koji su položili

Propast reda leži u pohlepi i odstupanju od osnovnih monaških principa na čijim osnovama je red nastao. Suština njihovog delovanja pred kraj je bila nešto sasvim drugačija, i u mnogome odstupala od njihovog motoa iz koga se može zaključiti da je osnovna namena i svrha reda služenje gospodu Bogu, onog trenutka kada je uloga svetih ratnika zamenjena ulogom bankara i faktora koji direktno utiču na položaj duhovne i svetovne vlasti dolazi do munjevitog propasti reda.

Izvlačeći pouke Templarski red je nakon više vekova prerastao u jednu sasvim drugačiju organizaciju. Vreme nosi nove socijalne,

kulturološke i druge promene i zahteva potpunu reorganizaciju Bratstva na svim nivoima, te je tako po nekim Slobodno zidarskim hroničarima, Templarski red našao svoje utočište u staroj Škotskoj, u kojoj nastaje jedna nova organizacija koja se pridržava svojih principa u skladu sa Andersonovom konstitucijom, Škotskim Obredom Drevnim i Prihvaćenim i u novom obliku kao Masonerija opstaje vekovima.

Osnovni koncept koji je izložio u nekolicini knjiga Markiz Žozef Aleksander Sent-Iv D'Elveder (1842-1909) koji je bio francuski filozof i politički naučnik, predstavlja sinarhiju kao establišment svetske vlade kao instituciju koju vodi i koja je zasnovana na duhovnim, koliko i društvenim principima. Najveća Sent-Iv-ova inspiracija su bili vitezovi Templari koje je predstavio kao potpuni primer istorijskog ispoljavanja sinarhije.

Upravo Masonerija kao nosilac ritterskog duha i posvećenosti tradicionalnim tj. hrišćanskim vrednostima je predodređena da preživi bilo kakav lom ili kolaps globalnog sistema. Tokom istorije Masoni su bili članovi vlada, službi, vojske i poslovanja na svim nivoima i svojim uticajem su usmeravali razvoj događaja. Masonerija poseduje potencijal, u smislu inteligencije i moralnosti, za upravljanje bilo kojim sistemom, pogotovo što državne i nacionalne odrednice ne predstavljaju nikakvu prepreku u povezivanju Masona.

***Non nobis Domine, non nobis, sed Nomine Tuo
da Gloriam!***

***Ne nama, o Gospode, ne nama, već slavu daj
imenu Tvojem!***

**Na Orijentu Knjaževac,
Pomoćnik Kraljevske Umetnosti, Br. M.S
26. dana, oktobra meseca 6020. G.I.S**

Literatura:

1. Prof dr. Ljubiša Despotović: *Viteška kultura, Beograd 2012.*
2. Leo Tis: *Istorija Reda Jerusalimskog hrama od VIII do XXI veka, Beograd 2010.*
3. Zoran D. Nenezić: *Viteško templarski tragovi kod Srba u srednjem veku, Beograd 2019.*
4. Marko Aleksić: *Srpski viteški kod, Beograd 2016.*
5. Slobodan Škrbić: *Majstor Mason, Novi Sad 2016.*

Red, pravila, parvo i pravda

Ljudima potrebni principi koji uvode red, u protivnom nas priziva kaos. Potrebna su nam pravila, standardi, vrednosti – pojedinačno i zajedno. Potrebne su nam rutina i tradicija. Postoje mišljenja da red može biti preteran i to nije dobro ali i kaos može da nas preplavi i udavi i to takođe nije dobro.

Savremeni čovek je umoran, jako umoran. Život je jedan, poput reke koja teče kroz ljude. Povezani smo sa svim što živi, što je živelo i što će živeti.

Ako svako od nas živi i radi kako treba, kolektivno ćemo procvetati. Naši karakteri se različito razvijaju u zavisnosti od životnih

iskustava i razvoja. Naše načelo je: Sloboda – Jednakost – Bratstvo. Naši zakoni su: Istina, Pravda i Tolerancija, slušanje i poštovanje drugih, istrajnost u radu i veličina i snaga naših dela.

Konfučije je govorio o svom duhovnom razvoju: “U petnaestoj godini, žarko sam želeo znanje. U tridesetoj sam mogao da stojim. U četrdesetoj nisam imao sumnji. U pedesetoj sam spoznao zapovest neba. U šezdesetoj sam već slušao tu zapovest. U sedamdesetoj sam mogao da sledim želje svog duha ne prekoračujući granice onoga što je ispravno.”

Ljudi čak ni u Bibliji ne vape za pravilima, u događajima koji su opisani u Starome Zavetu. Kada je Mojsije posle dugog odsustvovanja siđe s planine, noseći ploče sa deset zapovesti, on zatiče decu Izrailjevu kako terevenče. Bili su faraonovi robovi i morali su da poštuju njegove tiranske propise četiri stotine godina a posle toga Mojsije ih je predvodio kroz surovu pustinju ne bi li ih oslobodio od ropstva. Konačno slobodni, postali su razuzdani i potpuno izgubili kontrolu. Dok mahnito plešu oko idola i orgijaju na razne načine, dolazi Mojsije i govori: Imam dobre vesti. I imam loše vesti. Koje želite prvo da čujete?

Prvo dobre vesti.

Nagovorio sam Ga petnaest zapovesti smanji na deset! Aleluja, povikala je gomila. „A koje su loše,? Preljuba je ostala.

Pravo se nalazi u labilnoj ravnoteži usred polarnih napetosti ravnoteži koja je stalno ugrožena

i koja uvek iznova treba uspostavljati kako je pisao Gustav Radbruch

Svaka društvena grupa ima svoja pravila. Tako Velika Nacionalna Loža Srbije ima svoje pravne norme, svoja nepisana i pisana pravila. Na samom vrhu hijerarhije propisa svakako se nalazi Interes univerzalnog Slobodnog zidarstva i Drevni Međaši – Nepisana i nepromenljiva pravila Slobodnog zidarstva. Zatim Konstitucija VNLS kao najviši masonski akt u masonskom životu i delovanju. Dok je Statut najviši pravni akt pred državom i u profanim poslovima. Domaća uredba i na kraju Drevna pisana pravila (Stare dužnosti, Andersenova Konstitucija).

Ideja Andersenove knjige „Konstitucija,“ bila je da sažme sve prethodne masonske zakone u jednu modernu knjigu i utemelji jedinstven slobodnozidarski zakon koji će važiti za sve Lože. Drugi deo Andersenove Konstitucije čine „Stare Dužnosti,“ i predstavljaju samu suštinu ideologije Slobodnog Zidarstva.

Po mom skromnom mišljenju najznačajniju ulogu je imao Džon Teofil Dezagilije, treći Veliki Majstor, savremenog Slobodnog zidarstva, dve godine od formiranja Velike Lože Londona. Njegov izbor nakon anomimnog Entoni Sejersa i poreznika Džordža Pejna predstavljao je postavljanje snažnih temelja, probudljivanje smisla i ulivanje snažne životne energije Bratstvu. Dezagilije je započeo rad na stvaranju propisa koji bi celovito uredili unutrašnju organizaciju Velike Lože. Iz nedokučivih razloga svi znamo danas za Alberta Pajka i Džejsa Andersona, malo ko zna za Dezagilija i teško je nekima da prihvate da je temelje Slobodnog zidarstva postavio, zapravo jedana Francuz - Džon Teofil Dezagilije.

Pravo se nalazi u labilnoj ravnoteži usred polarnih napetosti ravnoteži koja je stalno ugrožena i koja uvek iznova treba uspostavljati kako je pisao Gustav Radbruch. Danas se Čovečanstvo, mi kao pojedinci i naše Bratstvo suočava sa velikim iskušenjem. Kroz istoriju je dokazano da je svaka ali baš svaka kriza bila i velika šansa koju su iskoristili oni koji mudro i staloženo sagledavaju situaciju istovremeno razmišlja-jući malo „drugačije,“ od ostalih. Uostalom stara zakonitost nas uči da je „sve što većina smatra ispravnim nepogrešivo pogrešno.

Nepravda na jednom mestu je pretnja pravdi svuda govorio je Martin Luter King.

Pravda je neophodni pokretač ljudskog delovanja, ona je koncept pravičnog i moralnog postupanja prema svima posebno kada pravni izvor ima u zakonu. Na pravdu se gleda kao na stalni napor da se čini ono što je ispravno. Ona nam je preko potrebna u modernom vremenu kako postoje vrlo izraženi interesi društvenih grupa i njihov sukob. Merila za pravdu sadržana su u pravnom sistemu države, mada je koncept pravde znatno širi od prava. Simbol pravde je vaga a njena personifikacija je žena koja drži vagu i mač. U Bratstvu uspostavljanje masonske pravde treba da bude izuzetak i njoj se pribegava po donošenju „presuda,, masonskog suda. „Sudska pravda,, se ostvaruje se u skladu sa Pravilima Slobodnog zidarstva – tj masonskim pravom. Pravednost je standard odnosno granica prava koja nam omogućava da činimo svakoj osobi isto bez pravljenja razlike među ljudima.

Kao vrlina konzistentna je u božanskim i ljudskim zakonima a neophodno je da bude temelj svake zajednice. Pravednost je najbitnija odrednica kako bi se neko okarakterisao kao dobar čovek. Časni Starešina nas prilikom prijema kandidata opominje: Ne zaboravite nikada ovaj plemeniti princip: „Ne čini nikada drugome ono što ne želiš da se tebi učini,,

Draga Braćo duboka je ponoć uoči svetog Arh. Mihajla i „Okrenite se da je vidite (pravdu), vi koji upravljate, nju koja je prikazana ovde, okrnjena zbog njene izvrsnosti, koja uvek čini svakome kako je zaslužio. Vidite kako mnogo dobro izlazi iz nje i kako je sladak i miran život grada gde je sačuvana ova vrlina koja je sjajnija od drugih. Ona čuva i brani one koji je poštuju, i neguju i hrane ih. Iz njene svetlosti se rađa okrepa onima koji čine dobro i kazna za zločeste.“

Neka naši postupci budu mereni Ugaonikom, a naš duh oivičen krugom koji opisuje Šestar.

**Brat S. P., MKU
PL Đorđe Vajfert**